

چکیده

حوادث ترافیکی با مصدومین انبوه اهمیت زیادی داشته، چراکه فرایندهای مدیریت فاز پاسخ به این حوادث را به شدت مختل نموده و احتمال مرگومیر و مصدومیت را افزایش می‌دهد و این مطالعه به منظور ارائه الگوی مدیریت صحنه این حوادث طراحی و اجرا گردید.

روش پژوهش

این مطالعه با استفاده از روش های مروری، کمی توصیفی، کیفی، طراحی الگو و اعتبار سنجی مدل، ابتدا اپیدمیولوژی توصیفی حوادث ویژه ترافیکی کشور در سال ۱۳۹۳ را بررسی و سپس از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته با ۲۰ نفر از متخصصین ابتدا موانع و تسهیلات موجود در زمینه مدیریت این حوادث استخراج شد و بر اساس آن شیوه مدیریتی این حوادث در ایران تهیه و الگوی حاصل بر اساس نظر ۳۰ نفر از متخصصین حوزه حوادث و بلایا و با استفاده از روش تعیین اعتبار محتوای لاوشه تأیید گردید.

یافته‌ها

شایع‌ترین حادثه ویژه (بر اساس تعریف مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی کشور) در سال ۱۳۹۳، حوادث ترافیکی (۷۱ درصد) بود. وقوع این حوادث به‌طور معنی‌داری با فصول مختلف سال، ساعات شبانه‌روز و تعطیلات در ارتباط بود ($p < 0.001$). مهم‌ترین تسهیلات موجود شامل افزایش تعداد پایگاه‌های امدادی، توسعه منابع و امکانات سازمان‌ها، ارتقاء سطح علمی و عملیاتی پرسنل سازمان‌ها و توسعه امداد هوایی و مهم‌ترین موانع مدیریتی موجود در این حوادث عدم هماهنگی، نبود فرماندهی واحد و یکپارچه، تعدد سازمان‌های مشارکت‌کننده، موازی‌کاری بین سازمان‌ها، مداخله مردم عادی در صحنه، مشکلات فرهنگی و کمبود منابع و امکانات سازمان‌ها بود. در انتها مدل توصیفی شامل عملکرد هرکدام از سازمان‌های امدادی در مدیریت این حوادث ارائه شد.

نتیجه‌گیری

میانگین بروز حوادث ویژه در تعطیلات نوروز و آخر هفته‌ها بسیار بیشتر از روزهای عادی است و می‌توان با اجرای برنامه‌های آموزشی و پیشگیرانه از وقوع آن کاست. حوادث ترافیکی با بیش از ۵ مصدوم به عنوان حوادث ترافیکی با مصدومین انبوه تأیید شد و بر پایه این تعریف، پایش سالانه این حوادث ضروری بوده و می‌توان با شناخت بهتر عوامل مؤثر بر وقوع آن، میزان بروز و شدت آن‌ها را کاهش داد. ضمن اینکه مدیریت سریع و هماهنگ این حوادث می‌تواند باعث کاهش مرگ و میر و مصدومیت شود. بدین منظور با ادغام شماره‌های امدادی و فعال کردن EOC در سازمان‌های امدادی می‌توان با ایجاد همگرایی بین سازمان‌ها امکان استفاده از ظرفیت‌های تمام سازمان‌ها را فراهم کرد. تعیین شرح وظایف پرسنل سازمان‌های امدادی و ارتقاء دانش علمی و عملی آن‌ها، آموزش عموم مردم در زمینه کمک‌های اولیه و ارتقاء فرهنگ رانندگی و در کنار

آن توسعه امکانات و تجهیزات امداد رسانی در جهت ارتقاء سرعت و کیفیت ارائه خدمات درمانی به مصدومین این حوادث پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی

حوادث با مصدومین انبوه، حوادث ویژه، حوادث ترافیکی، مرگ و میر، مدیریت حوادث

دانشگاه علوم پزشکی ایران